

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6087/2550

บริษัทวี แบริ่งส์ (ประเทศไทย) จำกัด โจทก์ นายวัฒนพงษ์ จีระวัฒนรักษ์ กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 688, ป.พ.พ. มาตรา 689, ป.พ.พ. มาตรา 690, พ.ร.บ.ว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 มาตรา 4, ป.พ.พ. มาตรา 291, ป.วิ.พ. มาตรา 225, พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 31

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้อุทธรณ์ของจำเลยที่ 2 ที่ว่าจำเลยที่ 2 ทำสัญญาค้ำประกันการทำงานของจำเลยที่ 1 โดยโจทก์มีอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจเหนือกว่า เอาเปรียบจำเลยที่ 2 โดยทำสัญญาค้ำประกันกำหนดสาระสำคัญไว้ล่วงหน้าให้จำเลยที่ 2 ต้องยอมสละสิทธิตาม ป.พ.พ. มาตรา 688, 689 และ 690 จึงเป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ.2540 นั้น จะมีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลแรงงานกลาง แต่เป็นปัญหาตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ.2540 อันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกาจึงรับวินิจฉัยให้ พ.ร.บ.ว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ.2540 มาตรา 4 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ข้อตกลงในสัญญา ระหว่างผู้บริโภคมกับผู้ประกอบธุรกิจการค้า หรือวิชาชีพ หรือในสัญญาสำเร็จรูปหรือในสัญญา ขยายผลที่ทำให้ผู้ประกอบธุรกิจการค้า หรือวิชาชีพ หรือผู้กำหนดสัญญาสำเร็จรูปหรือผู้ซื้อฝาก ได้เปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเกินสมควร เป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมและให้มีผลบังคับได้เพียง เท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณีเท่านั้น ดังนั้น การจะพิจารณาว่าข้อตกลงในสัญญาหรือใน สัญญาสำเร็จรูปนั้น เป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมหรือไม่ จึงต้องพิจารณาว่าเป็นผลให้ ผู้ประกอบธุรกิจการค้า หรือวิชาชีพ หรือผู้กำหนดสัญญาสำเร็จรูป หรือผู้ซื้อฝากนั้นได้เปรียบ ผู้บริโภคหรือคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเกินสมควรหรือไม่ และในมาตรา 4 วรรคสาม ได้กำหนดข้อตกลง ที่มีลักษณะหรือมีผลให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งปฏิบัติหรือรับภาระเกินกว่าที่วิญญูชนจะพึงคาดหมาย ได้ตามปกติ เป็นข้อตกลงที่อาจถือได้ว่าทำให้ได้เปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง เมื่อพิจารณาสัญญา ค้ำประกันเอกสารหมาย จ.3 ซึ่งกำหนดให้จำเลยที่ 2 ผู้ค้ำประกันต้องรับผิดชอบหนี้แทนจำเลยที่ 1 ลูกหนี้โดยไม่ต้องทวงถามให้จำเลยที่ 1 ชำระหนี้ก่อน อันเป็นการกำหนดให้จำเลยที่ 2 รับผิดชอบกับ จำเลยที่ 1 อย่างลูกหนี้ร่วมตาม ป.พ.พ. มาตรา 291 ซึ่งตามมาตรา 691 กำหนดให้ผู้ค้ำประกันที่ ต้องรับผิดชอบกับลูกหนี้ย่อมไม่มีสิทธิตามมาตรา 688, 689 และ 690 การที่ผู้ค้ำประกันไม่มีสิทธิ ตามมาตรา 688, 689 และ 690 ดังกล่าว จึงมิใช่การรับภาระมากกว่าที่กฎหมายกำหนด มิได้ เป็นผลให้จำเลยที่ 2 ปฏิบัติหรือรับภาระเกินกว่าที่วิญญูชนจะพึงคาดหมายได้ตามปกติประเพณี ของสัญญาค้ำประกันแต่อย่างใด การกำหนดให้จำเลยที่ 2 รับผิดชอบตามกฎหมายจึงมิใช่ข้อสัญญาที่ไม่ เป็นธรรม

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินจำนวน 1,098,972 บาท พร้อมดอกเบี้ย อัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีของต้นเงิน 1,028,286 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระ เสร็จแก่โจทก์ จำเลยที่ 1 ให้การขอให้ยกฟ้อง จำเลยที่ 2 ให้การขอให้ยกฟ้อง ระหว่างพิจารณา จำเลยที่ 2 แกลงสละข้อต่อสู้ตามคำให้การในส่วนที่ว่าลายมือชื่อกรรมการผู้มีอำนาจของโจทก์ใน

ใบแต่งตั้งนายความเป็นลายมือชื่อปลอมและตราประทับไม่ใช่ตราประทับของโจทก์ที่จดทะเบียนไว้ ศาลแรงงานกลาง พิจารณาให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินจำนวน 1,028,286 บาท พร้อม ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2546 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่ โจทก์ แต่ดอกเบี้ยก่อนฟ้อง (ฟ้องวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2547) ต้องไม่เกิน 70,686 บาท จำเลยที่ 2 อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีแรงงานวินิจฉัยว่า ศาลแรงงานกลางรับฟังข้อเท็จจริงว่า จำเลยที่ 1 เป็นลูกจ้างโจทก์ ทำหน้าที่พนักงานขาย มีหน้าที่ขายสินค้าประเภทลับลูกปืนและเก็บ เงินค่าสินค้าดังกล่าวส่งมอบให้แก่โจทก์มีจำเลยที่ 2 เป็นผู้ค้าประกันการทำงาน ระหว่างจำเลยที่ 1 เป็นลูกจ้าง โจทก์ตรวจสอบพบว่าจำเลยที่ 1 เก็บเงินค่าสินค้าจากลูกค้าหลายรายแต่ไม่นำเงินส่ง มอบให้แก่โจทก์ ต่อมาวันที่ 12 ธันวาคม 2545 จำเลยที่ 1 ได้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ไว้ หลังจากนั้น จำเลยที่ 1 ก็ไม่ชำระหนี้ตามหนังสือรับสภาพหนี้ให้แก่โจทก์ จำเลยที่ 2 อุทธรณ์ข้อแรกว่า โจทก์ไม่ ได้บรรยายฟ้องส่วนที่แสดงให้เห็นถึงการเริ่มต้นและสิ้นสุดของสัญญาจ้างแรงงานระหว่างโจทก์กับ จำเลยที่ 1 และการยกยอกเงินค่าสินค้าว่าเกิดในระหว่างที่จำเลยที่ 1 เป็นลูกจ้างโจทก์หรือไม่ จึง เป็นฟ้องเคลือบคลุมนั้น เห็นว่า โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยที่ 1 เป็นลูกจ้างโจทก์ ต่อมาโจทก์ได้ ตรวจสอบการขายในการค้าของโจทก์ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของจำเลยที่ 1 พบว่าจำเลยที่ 1 ได้ ทุจริตเก็บเงินค่าสินค้าหลายรายแล้วไม่นำเงินมาส่งให้แก่โจทก์กลับทุจริตกยกยอกเงินจำนวน ดังกล่าวเป็นของตนเอง จึงขอให้จำเลยที่ 1 และจำเลยที่ 2 ในฐานะผู้ค้าประกันร่วมกันชำระเงิน ดังกล่าวคืนแก่โจทก์ และส่งเอกสารท้ายฟ้องอันเป็นสำเนาหนังสือรับสภาพหนี้และรายละเอียด การเก็บเงินค่าสินค้าของจำเลยที่ 1 คำฟ้องโจทก์จึงแสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหา คำขอบังคับ ทั้งข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาเช่นว่านั้น เมื่ออ่านคำฟ้องและเอกสารท้ายฟ้อง อันเป็นส่วนหนึ่งของคำฟ้องประกอบกันแล้วจำเลยที่ 2 ย่อมเข้าใจและสามารถต่อสู้คดีได้ จึงไม่เป็น คำฟ้องที่เคลือบคลุม อุทธรณ์ของจำเลยที่ 2 ข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ส่วนที่จำเลยที่ 2 อุทธรณ์ข้อต่อไปว่า ศาลแรงงานกลางไม่ได้หยิบยกข้อที่จำเลยที่ 2 ให้การในคำให้การ ข้อ 3 ว่า การยกยอกเงินค่าสินค้า และการรับสภาพหนี้ของจำเลยที่ 1 ได้กระทำขึ้นในระหว่างจำเลยที่ 1 เป็นลูกจ้างโจทก์หรือไม่ ขึ้น วินิจฉัย เป็นการรับฟังพยานหลักฐานโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและขัดกับคำเบิกความของ พยานบุคคล ซึ่งจำเลยที่ 2 ไม่ต้องรับผิดชอบในการกระทำของจำเลยที่ 1 หลังจากสัญญาจ้างสิ้นสุดลง นั้น เห็นว่า ตามคำให้การของจำเลยที่ 2 ข้อ 3 ต่อสู้เพียงว่า โจทก์มิได้บรรยายฟ้องว่าการยกยอก เงินและการรับสภาพหนี้ของจำเลยที่ 1 ได้กระทำขึ้นในระหว่างที่จำเลยที่ 1 เป็นลูกจ้างของโจทก์ หรือไม่ ทำให้จำเลยที่ 2 ไม่สามารถให้การต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ คำฟ้องโจทก์จึงเคลือบคลุมเท่านั้น และศาลแรงงานกลางวินิจฉัยไปแล้วว่า ฟ้องโจทก์ไม่เคลือบคลุม โดยจำเลยที่ 2 มิได้ให้การต่อสู้ว่า การยกยอกค่าสินค้าและการรับสภาพหนี้นี้ได้กระทำในระหว่างที่จำเลยที่ 1 เป็นลูกจ้างโจทก์ เพิ่งจะยกขึ้นอ้างในชั้นอุทธรณ์ จึงเป็นข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลแรงงานกลาง เป็นอุทธรณ์ที่ไม่ชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคหนึ่ง ประกอบ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ.2522 มาตรา 31 ศาลฎีกาไม่รับ วินิจฉัย สำหรับอุทธรณ์ของจำเลยที่ 2 ข้อสุดท้ายที่ว่า จำเลยที่ 2 เข้าทำสัญญาค้าประกัน การทำงานของจำเลยที่ 1 โดยโจทก์ซึ่งมีอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจเหนือกว่า เอาเปรียบจำเลยที่ 2 โดยทำสัญญาค้าประกันกำหนดสาระสำคัญไว้ล่วงหน้าให้จำเลยที่ 2 ต้องยอมสละสิทธิตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 688 มาตรา 289 และมาตรา 690 มารับผิดในลำดับ เดียวกับจำเลยที่ 1 จึงเป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมตามพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่

เป็นธรรม พ.ศ.2540 มาตรา 4 วรรคสาม (2) และมาตรา 10 (1) ชอบที่ศาลฎีกาจะพิจารณากำหนดค่าเสียหายให้จำเลยที่ 2 รับผิดชอบเพียง 200,000 บาทนั้น เห็นว่า แม้อุทธรณ์ข้อนี้ของจำเลยที่ 2 จะมีได้เป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลแรงงานกลาง แต่เป็นปัญหาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ.2540 อันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกาจึงรับวินิจฉัยให้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ.2522 มาตรา 31 ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ.2540 มาตรา 4 วรรคหนึ่ง ระบุว่า "ข้อตกลงในสัญญาระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบธุรกิจการค้า หรือวิชาชีพหรือในสัญญาสำเร็จรูป หรือในสัญญาขายฝากที่ทำให้ผู้ประกอบธุรกิจการค้า หรือวิชาชีพ หรือผู้กำหนดสัญญาสำเร็จรูป หรือผู้ซื้อฝากได้เปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเกินสมควร เป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมและให้มีผลบังคับได้เพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณีเท่านั้น" ดังนั้น การจะพิจารณาว่าข้อตกลงในสัญญาหรือในสัญญาสำเร็จรูปนั้นเป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมหรือไม่จึงต้องพิจารณาว่าเป็นผลให้ผู้ประกอบธุรกิจการค้าหรือวิชาชีพหรือผู้กำหนดสัญญาสำเร็จรูป หรือผู้ซื้อฝากนั้นได้เปรียบผู้บริโภคหรือคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเกินสมควรหรือไม่ และในมาตรา 4 วรรคสาม ได้กำหนดข้อตกลงที่มีลักษณะหรือมีผลให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งปฏิบัติหรือรับภาระเกินกว่าที่วิญญูชนจะพึงคาดหมายได้ตามปกติ เป็นข้อตกลงที่อาจถือได้ว่าทำให้ได้เปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง เมื่อพิจารณาสัญญาค้ำประกัน ซึ่งกำหนดเงื่อนไขในสัญญาค้ำประกันไว้ 5 ข้อ โดยกำหนดให้จำเลยที่ 2 ต้องรับผิดชอบใช้หนี้แทนจำเลยที่ 1 โดยไม่ต้องทวงถามให้จำเลยที่ 1 ชำระหนี้ก่อน อันเป็นการกำหนดให้จำเลยที่ 2 รับผิดชอบกับจำเลยที่ 1 อย่างลูกหนี้ร่วมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 291 ซึ่งตามมาตรา 691 กำหนดให้ผู้ค้ำประกันที่ต้องรับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้ย่อมไม่มีสิทธิตามมาตรา 688 มาตรา 689 และมาตรา 690 การที่ผู้ค้ำประกันไม่มีสิทธิตามมาตรา 688 มาตรา 689 มาตรา 690 มาตรา 691 ดังกล่าว จึงมิใช่การรับภาระมากกว่าที่กฎหมายกำหนด มิได้เป็นผลให้จำเลยที่ 2 ปฏิบัติหรือรับภาระเกินกว่าที่วิญญูชนจะพึงคาดหมายได้ตามปกติประเพณีของสัญญาค้ำประกันแต่อย่างใด การกำหนดให้จำเลยที่ 2 รับผิดชอบตามกฎหมายจึงมิใช่ข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม อุทธรณ์ข้อสุดท้ายของจำเลยที่ 2 ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน พิพากษายืน.

องค์คณะ

จรัส พวงมณี · พิชิต คำแฝง · ชุตินา จงสงวน

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/6087/2550>